

writer Mohammad Ali Jamalzadeh published his first book – the collection of short stories “*Yeki Bud Va Yeki Nabud*” (“*Once Upon a Time*”) and wrote a detailed preface to it in which he expressed his thoughts and ideas on the issue of the Persian language and the Persian literature. He invited the Iranian writers to write their works using new European literary genres, to use clear and understandable Persian and to enrich language of their writings by using elements of live folk speech. This preface became a manifesto of the new generation of the Iranian writers and intellectuals and played a great role in the formation of new Persian prose and in the solution of the problem of the national language of Iran. The stories of the collection “*Yeki Bud Va Yeki Nabud*” were the artistic illustrations of the ideas of its author proclaimed in the preface. In the brightest way the ideas of Jamalzadeh were embodied in the short story “*Farsi Shekar Ast*” (“*The Persian is Sugar*”) which is recognized to be the first Persian short story written in accordance with the rules of this genre in the modern European literature. In this short story M. A. Jamalzadeh managed using artistic methods and means to show much of beauty, richness and diversity of the Persian language and at the same time to show the problem of misunderstanding between the strata of the Iranian society, to show the huge cognitive dissonance between clergy and intellectuals on one hand and those who they were responsible for on the other. The next generation of the Iranian writers followed M. A. Jamalzadeh and in the next years the situation with the Persian language and literature in Iran has much changed.

Key words: “language issue”, the Persian language, the Persian literature, the Persian short story, M. A. Jamalzadeh.

УДК 821.161.2-3.09Лис

К. О. Корнілова

ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РОМАНУ В. ЛИСА «ОСТРІВ СИЛЬВЕСТРА»

У статті розглядається інтертекстуальність як специфіка поетики роману В. Лиса «Острів Сильвестра». Увага акцентується на внутрішніх та зовнішніх інтертекстуальних зв'язках, архетекстуальності та гіпертекстуальності роману. Досліджуються окремі вияви автоінтертекстуальності. Було встановлено алюзивні та ремінісцентні зв'язки твору з класичними текстами світової та української літератури. З'ясовано, що основними прийомами формального вираження інтертекстуальності в романі В. Лиса «Острів Сильвестра» є цитатний спосіб мислення головного героя, алюзії та ремінісценції. Виявлено, що інтертекст виконує інформативну, оцінну, характеристичну, ейдологічну та психологічну функції.

Ключові слова: роман, постмодернізм, діалогічність, інтертекст, алюзія, цитата, ремінісценція, текст-попередник, гіпертекст, гіперреальність.

DOI 10.34079/2226-3055-2020-13-23-50-56

Романістика В. Лиса – яскраве й самобутнє явище доби постмодернізму. Творчість цього представника сучасного літературного процесу дослідники по праву вважають справжнім волинським феноменом. В. Лис широковідомий в Україні й поза її межами як журналіст, драматург, прозаїк. Увійшовши в літературу в 1985 році, письменник

заявив про себе як творець сучасного українського експериментального роману, у якому поєдналися альтернативність й елітарність. Ознаками романного дискурсу В. Лиса («Айстри на зрубі» (1991), «Романа» (2001), «Маска» (2002), «Продавець долі» (2002), «І прибуде суддя» (2004), «Камінь посеред саду» (2007), «Острів Сильвестра» (2008), «Століття Якова» (2010), «Графиня» (2010), «Жінка для стіни» (2010), «Іван та Чорна Пантера» (2012), «Щоденники Ієрихар» (2012), «Соло для Соломії» (2013), «Країна гіркої ніжності» (2015), «Діва Млинища» (2016), «В'язні зеленої дачі» (2019), «Стара холера» (2019), «Обітниця» (2019) та ін.) є жанрово-стильовий та проблемно-тематичний поліфонізм, інтертекстуальність, ігрова поетика, ризоматичність. **Мета** нашої розвідки – проаналізувати інтертекстуальні особливості роману В. Лиса «Острів Сильвестра», виокреслити функції інтертексту.

Творчий доробок майстра слова становить незмінний об'єкт літературознавчих зацікавлень Г. Авксентьєвої (Авксентьєва, 2012), В. Агеєвої (Агеєва, 2003), С. Бородіци (Бородіца, 2015), О. Вертипорох (Вертипорох, 2016), М. Жулинського (Жулинський, 2013), С. Підпригори (Підпригора, 2012), Я. Поліщука (Поліщук, 2011), Л. Скорини (Скорина, 2011) та ін. С. Бородіца зазначає, що «романи В. Лиса експериментальні, оскільки творчо модифікують мистецькі надбання попередників й інтенсивно засвоюють жанрово-стильові новації» (Бородіца, 2015, с. 62). На думку дослідниці, жанрово-стильовими маркерами прозаїка є осмислення внутрішнього світу особистості, відтворення етнографічного колориту поліського села, мозаїчність сюжету, «текст у тексті», прийом фрагментації художнього світу (Бородіца, 2015).

Екзистенційне прочитання романістики В. Лиса, зокрема твору «Острів Сильвестра», здійснили Г. Авксентьєва, А. Семенова (Авксентьєва та Семенова, 2013). Жанрово-стильові особливості роману «Острів Сильвестра» свого часу стали предметом літературних дискусій у мережі Інтернет. Наприклад, С. Підпригора визначила жанр цього твору як притчовий роман-пазл, у якому читач подорожує лабіринтами свідомості та підсвідомості персонажів (Підпригора, 2012). Літературознавці помічають наявність у творі текстових перегуків, ремінісценцій та алюзій, проте інтертекстуальне поле роману залишається недослідженим, що й зумовлює **актуальність** нашої розвідки.

Дослідження інтертекстуальності в постмодерному художньому тексті – актуальна проблема сучасного літературознавства, їй присвячена значна кількість праць визнаних науковців (Р. Барта, М. Бахтіна, Ж. Женнета, Ю. Крістєвої М. Ріффатера) та молодих сучасних дослідників, таких як М. Гловінський, Н. П'єге-Гро, Н. Фатєєва. За Р. Бартом, «кожен текст є інтертекстом; інші тексти присутні в ньому на різних рівнях у більш чи менш впізнаваних формах: тексти культури минулого і тексти сучасної культури. Кожен текст – це нова тканина, зіткана зі старих цитат. Фрагменти культурних кодів, формул, ритмічних структур, фрагменти соціальних ідіом тощо, – всіх їх поглинув і змішав текст і довкола нього існує мова. Як необхідна передумова для будь-якого тексту, інтертекстуальність не може бути зведена до проблеми джерел і впливів; вона являє собою поле анонімних формул, походження яких рідко можна помітити, несвідомих і автоматичних цитувань без лапок» (Барт, 1989, с. 418).

Ж. Женнет, П. Тороп, Н. П'єге-Гро, Н. Ковальова, Н. Фатєєва розробили класифікації інтертекстуальних зв'язків. За Н. Фатєєвою, яка спирається на теоретичні положення Ж. Женнета, існує п'ять типів інтертекстуальних зв'язків: інтертекстуальність (як експліцитні сліди наявності одного тексту в іншому), гіпертекстуальність (об'єднання всіх транстекстових зв'язків автора), паратекстуальність (відношення між власне текстом, назвою, епіграфом, післямовою), метатекстуальність (як коментар до тексту), архекстуальність (міжжанрові взаємодії) (Фатєєва, 2000). Н. П'єге-Гро виділяє два типи інтертекстуальних відносин:

співприсутність (цитати, референція, плагіат, алюзія) та деривацію (пародія, стилізація) (П'єге-Гро, 2008).

Роман «Острів Сильвестра» – знаковий твір у художньому доробку В. Лиса. У 2008 році він був відзначений премією конкурсу «Коронація слова» та став своєрідною візитівкою письменника. «Острів Сильвестра» має багаті як зовнішні, так і внутрішні інтертекстуальні зв'язки. В одному з інтерв'ю майстер слова поділився історією виникнення творчого задуму: «Роман «Острів Сильвестра» народився із фрази іспанського письменника Каміло Хосе Села. Він сказав, що мріяв би написати книгу, в якій на самому початку головний герой чинить самогубство. Я 13 років мучився – де тут дія, де сюжет? Не знаю, чи Хосе написав цей роман, але я його мрію здійснив – зрозумів, що загальне життя не закінчується смертю однієї людини» (Лис, 2014). Композиційно текст «Острова Сильвестра» складається з трьох частин: «Тіло», «Душа», «Порятунок». Структура роману мозаїчна, має місце авторська містифікація, гра з читачем через уведення філософських розмов зайців, «мікродрами на три дії», неопублікованого есею-рецензії Сильвестра Васильчука «Останнє оповідання Михайла Коцюбинського», притчі про ченця Сильвестра Печерського.

Дія в романі розгортається за законами детективного жанру: є інтрига, самогубство героя та злочин (убивство дружиною героя своєї сестри-близнючки), проте, як виявляється, ця система подій – гіперреальність, гра автора з читачем. Трикратний повтор «*Він приплив на острів і застрелився. Він приплив на острів, припнув до берега човна, дістав із човна рушницю і застрелився. Він приплив на цей маленький безлюдний острів, розташований майже посередині лісового поліського озера, припнув до берега човна, дістав із човна рушницю і застрелився*» (Лис, 2020, с. 88) нагнітає драматизм дії, інтригує читача, є зав'язкою конфлікту та водночас означає фінал життєвого шляху героя. Проте з часом вищезгаданий епізод починає сприйматися як плід уяви Сильвестра. Крилатий вислів А. Чехова про рушницю, яка, якщо на початку п'єси висить на стіні, то в її фіналі має вистрілити, уведений у твір В. Лиса як ремінісценція: «Все, фініта. Кінець третього акту. Рушниця стріляє» (Лис, 2020, с. 13).

Виявом автоінтертекстуальності в романі є «ідея-фікс» головного героя Сильвестра, який «*якось прочитав інтерв'ю одного письменника, здається, іспанського, де той признавався, що мріє написати роман, який би починався з того, що герой цього роману припливає на безлюдний острів і кінчає життя самогубством. Наприклад, застрелюється*» (Лис, 2020, с. 18).

В. Лис у низці інтерв'ю в мережі Інтернет неодноразово висловлював своє щире захоплення творчістю Вал. Шевчука, і вже з перших сторінок «Острова Сильвестра» відчувається діалогічність із твором останнього «Птахи з невидимого острова». Отже, на архетекстуальному рівні «Острів Сильвестра» співвідноситься з повістю Вал. Шевчука «Птахи з невидимого острова». Як і у творі свого попередника, В. Лис зображує низку подій, що супроводжують життя головного героя, а сюжет акцентується на аналізі домівного внутрішнього конфлікту. Для обох письменників важливими є питання балансування між реальним та ірреальним, свідомого й несвідомого, пам'яті й забування. Події, що відбуваються з героями обох творів (філологом Сильвестром Васильчуком та відлюдником Олізаром Носиловичем), визначені умовністю, химерністю. І Сильвестр, і Олізар, переживаючи екзистенційну кризу, прагнуть порятунку, акцентується самотність цих героїв у світі, їхні пошуки сенсу життя.

Інтертекстуальність як співприсутність в одному тексті двох чи більше текстів, за Ж. Женнетом, являє собою гру цитат, алюзій і ремінісценцій. Якщо у сфері прямої цитації у творі В. Лиса переважають уривки з народних пісень, віршів, то обрій алюзійних натяків і ремінісцентних посилянь насичений образами, взятими

з української та світової класики, серед яких на особливу увагу заслуговують образи острова й душі. *«Образ острова постає не в одному творі. Його люблять письменники. Довгих двадцять вісім років живе на своєму острові Робінзон Крузо, якого туди поселяє письменник і розвідник Даніель Дефо. Енну кількість островів відвідують і відтворюють герої Жуль Верна»*, – зазначає В. Лис (Лис, 2020, с. 104). Острів у романі є, як пояснює письменник, метафорою слова: *«Кожне слово вже стає островом, на якому живе герой... Островом самоцінним, як наша планета, як кожне життя на ній»* (Лис, 2020, с. 105). Душа людини в досліджуваному творі традиційно уособлюється в образі птаха: *«А душа героя сполоханою чайкою випорхує з цього оповідання. Ось вона ще кружляє над островом. Ще кружляє, але незабаром зникає в блакитній бездонній далечині»* (Лис, 2020, с. 106).

Характеротворчим засобом у романі виступають алюзії, за допомогою яких відтворюється багатогранність внутрішнього світу Сильвестра: *«Знав він чудово й світову поезію – від Горация, Овідія, Лі Бо, Вана Вей, Хайяма, Війона до Паунда, Еліота, Фроста, Одена, Хіні і Беккета, не кажучи вже про російську чи польську, але був, як казали його колеги, схибути на поезії українській. До того ж поетами він вважав двох Михайлів – Коцюбинського і Стельмаха, а також Василя Стефаника, Григорія Косинку і Юрія Яновського й доводив не раз, що їх тільки помилково зараховують до прозаїків, і вони нічим не гірші від якихось там Сена Жона Перса, Анрі Мішо чи навіть Борхеса»* (Лис, 2020, с. 18). Науковий пошук героя зосереджений на творчості Павла Тичини, Богдана-Ігоря Антонича та Свідзінського. Крім характеротворчої, алюзії виконують у романі й інформативну функцію, оскільки за їх допомогою автор створює інформативний простір світової й української літератури як гіперреальність, у яку поступово, крок за кроком уводить читача.

В. Лис позиціонує свого героя як людину, «яка від мерзоти життя намагається сховатися в слові, реалізувати в реальному житті те, що було задумане як твір, та стати собою» (Лис, 2014). Сильвестр – герой-ерудит, інтелектуал, близький письменнику. Кандидат філологічних наук, перспективний науковець, який працює над докторською дисертацією: *«Я живу в своєму світі, міг би сказати він. Цей світ багато в чому замінює мені реальний – світ поезії, літератури, образів, тропів, порівнянь, метафор, ямбів, хореїв, діалектизмів, дискурсів, чого там ще, перелік можна продовжити на кілька десятків слів, принаймні на кілька десятків, а може, й більше»* (Лис, 2020, с. 33). Проте водночас Сильвестр із дитинства має комплекс меншовартості й страждає через постійне відчуття самотності, відчуження, своєї інакшості в родинному колі та серед однолітків: *«він був чужим, виродком у цьому світі, єдиний із дітей Васильчуків учився майже на “відмінно”»* (Лис, 2020, с. 49).

Слід відзначити «цитатність» мислення Сильвестра, наприклад, герою на думку спадають рядки народної коліскової: *«І, як не дивно, до нього поволи став підкрадатися сон. “Ходить сон коло вікон, а дрімота коло плота, – пригадав він. – Як там далі? Сон питає у дрімоти... А що він питає? Чиї це слова? Не можу пригадати. Чи це з фольклору?”. Тут він пригадав: “Сон питає у дрімоти: де ми будем ночувати”?»* (Лис, 2020, с. 24). Рядки поезії Андрія Малишка «В житті є сонце і мета» («Я аж тремчу, коли на клич / Ніхто не прийде в самотині. / І не люблю я двох облич, / Коли вони в одній людині»), уведені в текст роману як пряме цитування, посилюють психологізацію оповіді та допомагають відтворити внутрішній стан Сильвестра: *«Він став читати напам'ять вірш Андрія Малишка і раптом відчув, як легшає на душі. Спосіб виявився випробуванням і надійним...»* (Лис, 2020, с. 51).

Опинившись на острові, Сильвестр відчуває абсурдність свого життя: *«Я приплив на острів, людина без мети, яку сам у себе вкрав, без майбутнього, поза грою,*

яка закінчилася» (Лис, 2020, с. 40). Інтертекстуальні вкраплення у вигляді ремінісценцій виконують яскраво виражену психологічну функцію, допомагають відтворити психологічний стан героя, який задумав скоїти гріх самогубства: «*Острів наближався. Текст ненаписаного роману скорочувався, як шагренева шкіра. Утім, він сам здавався собі шкірою. Шкіра стискала до розміру одного року, потім одного місяця, потім одного тижня, одного дня, далі однієї години, ще далі – одного кроку, нарешті – однієї думки*» (Лис, 2020, с. 40). Образ шагренової шкіри, створений В. Лисом, – це ремінісценція на образ-талісман із роману Оноре де Бальзака «Шагренева шкіра».

Відчутні також спільні текстуальні й ідеологічні резонанси «Острова Сильвестра» з нарисом М. Коцюбинського «На острові». Окремим розділом роману В. Лиса є «неопублікований есей-рецензія Сильвестра Васильчука «“Останнє оповідання Михайла Коцюбинського”», написання якого В. Лис приписує герою власного роману, проте цей «есей» вступає в гіпертекстуальні та метатекстуальні зв'язки з текстовою тканиною «Острова Сильвестра», оскільки саме в ньому В. Лис порушує питання ідейно-тематичної близькості роману з останнім текстом Великого імпресіоніста «На острові», подає коментар щодо свого роману та відсилає до творів, що є архетекстом відносно «Острова Сильвестра»: «Робінзон Крузо» Даниеля Дефо, «Острів скарбів» Стівенсона, «Острови в океані Гемінгвея». Сильвестр резонує авторську світоглядну позицію в романі та є проекцією авторської свідомості.

Отже, роман В. Лиса «Острів Сильвестра» має широке інтертекстуальне поле. Ми виявили гіпертекстуальні, метатекстуальні та архетекстуальні текстові зв'язки роману. Дослідили автоінтертекстуальність, алюзії та ремінісценції як елементи поетики твору. Дійшли висновку, що інтертекст у романі виконує інформативну, оцінну, характеристичну, ейдологічну та психологічну функції. Варто відзначити, що в межах однієї розвідки, безперечно, неможливо проаналізувати всі зовнішні та внутрішні інтертекстуальні зв'язки, детально схарактеризувати функції інтертексту в художній тканині досліджуваного роману, що дозволяє говорити про **перспективу** подальших досліджень як цієї проблеми, так і творчості В. Лиса в цілому.

Бібліографічний список

- Авксентьева, Г. А., 2012. Поетикальні виміри романістики Володимира Лиса. В : Дружинець, М. Л., ред., 2012. *Міжкультурна комунікація: проблеми та перспективи*. Одеса, Тирасполь : Поліграфіст, с. 3–9.
- Авксентьева, Г. А. та Семенова, А. Є., 2013. Екзистенційні сенси роману В. Лиса «Острів Сильвестра». *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія : Філологічні науки*, 4.11, с. 6–9.
- Агеєва, В. П., 2003. *Жіночий простір: феміністичний дискурс українського модернізму*. Київ : Факт.
- Барт, Р., 1989. *Избранные работы: Семиотика. Поэтика*. Москва : Прогресс.
- Бородіца, С. В., 2015. Проза Володимира Лиса в сучасному українському літературному дискурсі. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка. Серія : Літературознавство*, 43, с. 62–70.
- Вертипорох, О. В., 2016. Творчість Володимира Лиса. В : Вертипорох, О. В., 2016. *Історія української літератури останньої чверті ХХ – початку ХХІ ст.* Черкаси : Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, с. 86–94.
- Жулинський, М. Г., 2013. Про що ночами сюрчав цвіркун ? *День*, 5 лютого, с. 11.
- Лис, В., 2014. Українською мовою, холера, можна творити класну літературу! Інтерв'ю вів К. Янченко. *Високий Замок*, [онлайн] 8 січня. Доступно за :

- <<https://wz.lviv.ua/interview/125261-volodymyr-lys-ukrainskoiu-movoIU-kholiera-mozhna-tvoryty-klasnu-literaturu>> (Дата звернення 25.10.2020).
- Лис, В. С., 2020. *Острів Сильвестра*. Харків : Клуб Сімейного Дозвілля.
- Підопригора, С. В., 2012. «Вбудована» драма в жанровій структурі роману «Острів Сильвестра» Володимира Лиса. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія : Філологічні науки*, 10, с. 147–153.
- Поліщук, Я. О., 2011. Герой без героїзму. *Дніпро*, 5–6, с. 176–181.
- Пьеге-Гро, Н., 2008. *Введение в теорию интертекстуальности*. Перевод с французского Г. К. Косикова, В. Ю. Лукасик, Б. П. Нарумова. Москва : Издательство ЛКИ.
- Скорина, Л. В., 2011. Загадки Володимира Лиса. *Літературознавство. Фольклористика. Культурологія*, 10, с. 94–105.
- Фатеева, Н. А., 2000. *Контрапункт интертекстуальности, или Интертекст в мире текстов*. Москва : Агар.

References

- Ageeva, V. P., 2003. *Zhinochyi prostir : Feministychnyi dyskurs ukrainskoho modernizmu [Women's space : Feminist discourse of Ukrainian modernism]*. Kyiv : Fakt. (in Ukrainian).
- Avksentieva, H. A., 2012. Poetykalni vymiry romanistyky Volodymyra Lysa [Poetic dimensions of Volodymyr Lys's novels]. In : Druzhynets, M. L., ed., 2012. *Intercultural communication : problems and prospects*. Odesa, Tyraspol : Polihrafist, pp. 3–9. (in Ukrainian).
- Avksentieva, H. A. and Semenova, A. Ye., 2013. Ekzystentsiini sensy romanu V. Lysa «Ostriv Sylvestra» [Existential meanings of the novel by Vladimir Lys "Sylvester's Island"]. *Scientific Bulletin of Mykolayiv National University named after V. O. Sukhomlynsky. Series : Philological Sciences*, 4.11, pp. 6–9. (in Ukrainian).
- Bart, R., 1989. *Izbrannye raboty : Semiotika. Poetika [Selected works : Semiotics. Portics]*. Moskva : Progress. (in Russian).
- Boroditsa, S. V., 2015. Proza Volodymyra Lysa v suchasnomu ukrainskomu literaturnomu dyskursi [Prose of Volodymyr Lys in modern Ukrainian literary discourse]. *Scientific notes of Ternopil National Pedagogical University named after Volodymyr Hnatyuk. Series : Literary Studies*, 43, pp. 62–70. (in Ukrainian).
- Fateeva, N. A., 2000. *Kontrapunkt intertekstualnosti, ili intertekst v mire tekstov [Counterpoint of intertextuality or intertext in the world of texts]*. Moscow : Agar. (In Russian).
- Lys, V. S., 2014. Ukrainskoiu movoIU, kholiera, mozhna tvoryty klasnu literaturu! [In the Ukrainian language, cholera, you can creat great literature!]. *Vysokyi zamok*, [online] 8 January. Available at : <<https://wz.lviv.ua/interview/125261-volodymyr-lys-ukrainskoiu-movoIU-kholiera-mozhna-tvoryty-klasnu-literaturu>> (Accessed 25.10.2020). (in Ukrainian).
- Lys, V. S., 2020. *Ostriv Sylvestra [Sylvester's Island]*. Kharkiv : Family Leisure Club. (in Ukrainian).
- Pehe-Hro, N., 2008. *Vvedenye v teoriyu yntertekstualnosti [Yntroduction to the theory of intertextuality]*. Translated from French by G. K. Kosikova, V. Yu. Lukasik, B. P. Narumova. Moscow : Izdatelstvo LKI. (In Russian).
- Pidopryhora, S. V., 2012. «Vbudovana» drama v zhanrovii strukturi romanu «Ostriv Sylvestra» Volodymyra Lysa [“Built-in” drama in the genre structure of the novel by V. Lys “Sylvester’s Island”]. *Scientific Bulletin of the Nikolaev State University named after V. O. Sukhomlynsky. Series : Philological sciences*, 10, pp. 147–153. (in Ukrainian).

- Polishchuk, Ya., 2011. Heroi bez heroizmu [The hero without heroism]. *Dnipro*, 5–6, pp. 178–181. (in Ukrainian).
- Skoryna, L. V., 2011. Zahadky Volodymyra Lysa [Mysteries of Volodymyr Lys]. *Literary Studies. Folklore. Culturology*, 10, pp. 94–105. (in Ukrainian).
- Vertyporokh, O. V., 2009. Tvorchist Volodymyra Lysa [Works by Volodymyr Lys]. In : Vertyporokh, O. V., 2009. *History of Ukrainian literature of the last quarter of the XX – beginning of the XXI century*. Cherkasy : Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy. (in Ukrainian).
- Zhulynskiy, M. H., 2013. Pro shcho nochamy siurchav tsvirkun ? [What was the cricket whining about at night?]. *Day*, 5 February, p. 11. (in Ukrainian).
- Стаття надійшла до редакції 30.10.2020.

K. Kornilova

INTERTEXTUAL FEATURES IN THE NOVEL BY V. LYS “SYLVESTER’S ISLAND”

The article considers intertextuality as a specificity of the poetics by V. Lys’s novel “Sylvester’s Island”. The focus is on the internal and external intertextual connections, the archetextuality and hypertextuality of the novel. Some manifestations of autointertextuality are investigated. Allusive and reminiscent connections of the work with classical texts of world in Ukrainian literature were established. It was found that the main methods of formal expression of intertextuality in the novel by V. Lys “Sylvester’s Island” are the quoted way of thinking of the protagonist, allusion and reminiscences. It was found that the interest performs informative, evaluative, characteristic, eidological and psychological functions.

The novel “Sylvester’s Island” is a landmark work of a prose by V. Lys. In 2008, it was awarded the prize of the “Coronation of the Word” competition and became a kind of business card of the writer. “Sylvester’s Island” has rich external and internal intertextual connections. In an interview the master of the word shared the story of the origin of the creative idea. The novel was born from the phrase of the Spanish writer Camilo Jose Sela.

In a series of interviews on the Internet V. Lys repeatedly expressed his sincere admiration of prose by Val. Shevchuk and from the first pages of “Sylvester’s Island” there is a dialogue with the novel “Birds from the invisible Island”. Thus, at the architextual level, “Sylvester’s Island” corresponds to the story of Val. Shevchuk “Birds from the invisible Island”.

In the sphere of direct quotation in V. Lys’s work is dominated by excerpts from folk songs and poems, the horizon of allusive hints and reminiscent references is saturated with images taken from Ukrainian and world classics, among which the images of the island and soul deserve special attention. A characteristic tool in the novel are allusions, which reproduce the versatility of the inner world of Sylvester.

Intertextual infusions in the form of reminiscences perform a pronounced psychological function, help to recreate the psychological condition of the hero who planned to commit the sin of suicide. The image of chagreen skin, created by V. Lys, is a reminiscence of the mascot image from Honore de Balzac’s novel “Shagreen Skin”. There are also common textual and ideological resonances of “Sylvester’s Island” with M. Kotsyubynsky’s essay “On the Island”. A separate section of V. Lys’s novel is “unpublished” essay-review by Sylvester Vasylychuk “The last story by M. Kotsyubynsky”, whose writing V. Lys attributes to the hero of his own novel. But this essay enters into hypertextual and metatextual connections with “Sylvester’s Island”.

Key words: novel, postmodernism, dialogicity, intertext, allusion, quotation reminiscence, predecessor text, hypertext, hyperreality.